

[Langkilde.]
 perspektivplan for 1960erne. Det er ikke nemt at besvare, men det forekommer mig umiddelbart at være klart nu, at vi ikke kunne stå uden en sådan for 1970erne, og derfor skal regeringen have tak for, at vi har fået den.

Enggaard: Jeg vil gerne først takke, fordi man har lavet denne perspektivplan, og for arbejdsministerens forelæggelse her i tinget med de bemærkninger, der her er givet. Jeg tror, det er et nyttigt værktøj, som vi har brug for i det politiske arbejde, når tingene skal vurderes i sammenhæng. Perspektivplanen er jo ingen bibel, som man kan slå op i og finde svar på alt angående udviklingen i de næste 15 år. Det er en nyttig sammenstilling af nogle udviklingslinjer, sådan som man fra embedsmænds side i dag kan skønne om det. Planen er ikke alene udarbejdet på baggrund af en fremskrivning af 1960ernes udvikling, men den er korrigeret ved en mere konkret vurdering af sandsynligheden for de forudsigelser, som man kommer med.

Det vil være en fare, hvis alle de tal, der indeholdes i denne plan, sluges rådt af offentligheden, sådan som den begyndende debat om perspektivplanen desværre har vist tegn til det. Det er vel værd at understrege, at der på alle de berørte felter er en større eller mindre usikkerhed, som helt naturligt bliver større og større, jo længere frem i perioden vi kommer. Lad mig som eksempel på denne usikkerhed blot nævne befolkningsprognoserne. Fødselstallet kan variere temmelig stærkt, og det har en temmelig afgørende indvirkning på, hvilken dækningsgrad man f. eks. vil have med børnehavempladser, når vi kommer frem i 1970erne og 1980erne, hvilket lærerbehov man har i folkeskolen osv.

De enkelte afsnit i denne perspektivplan er hver især interessant læsning. Man finder nyttige sammenstillinger af planer for området, men den politiske opgave i denne forbindelse ligger i at prioritere de enkelte opgaver indbyrdes. Det er ikke nogen nem opgave, og det er sandt at sige heller ikke nogen taknemmelig opgave, fordi det på alle punkter indebærer, at beslutninger og forventninger må tages op på ny i lyset af den hårde nødvendighed, der afdækkes for fremtiden. Men det er en politisk opgave, som vi

ikke kan smyge af os, det hører til vort ansvar.

Det, som efter venstres opfattelse er den centrale og væsentlige erkendelse, som befolkningen må komme til efter denne perspektivplan, er, at de kommende tiår ikke kan påregnes at ville give en sådan fremgang i levefoden, som vi har vænnet os til det i 1960erne. Der vil ikke være ressourcer til rådighed for en traditionel levefodsforbedring, og en af årsagerne er som bekendt, at tilgangen af arbejdskraft vil stagnere og siden gå tilbage. Det offentliges personaleforbrug bliver et centralt punkt i dette. Man anslår som bekendt dette forbrug til at stige fra 417.000 i 1970 til 644.000 i 1985. Dette indebærer endda kun en stigning pr. år på 2,9 pct., hvor man har kendt stigninger på ca. 6 pct. de sidste år. Dette skøn over det offentliges personaleforbrug er efter min opfattelse en virkelig chokerende bestanddel af rapporten, også fordi man på denne baggrund vil se næsten hele tilgangen til arbejdsmarkedet opslugt af den offentlige sektor og endda i slutningen af perioden lidt mere. Det vil stille store krav til produktivtetsudviklingen i erhvervene, som man jo også regner med skal udvikle sig med mindst den hidtidige rate. Jeg tror alligevel, at det bliver et væsentligt punkt at skaffe den fornødne produktion til at give det økonomiske grundlag for alle de mange ting, som man planlægger på de enkelte felter. Hvis man kan ændre væksten i det offentlige personaleforbrug, reducere den yderligere i forhold til forudsigelserne, ligger her naturligvis omvendt en klar mulighed for at give en bedre økonomisk situation for samfundet end den, der er forudset.

Det er meget store tal, der på en række af de felter, som er beskrevet, er forudset at skulle ansættes i den offentlige sektor. Det gælder den sociale sektor, det gælder sundhedsplejen, det gælder undervisningssektoren — for at tage nogle af de største. På disse felter gælder det, at man må prøve igennem en strukturomlægning og rationalisering at nedbringe mest muligt det antal ansatte, der er behov for. Jeg vil gerne understrege enighed med de bemærkninger, som den konservative ordfører, hr. Langkilde, fremsatte om udviklingslinjerne inden for uddannelserne og behovet for et smidigt uddannelsessystem, og jeg tror, vi